

HATÁRÓR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZAM, ahova a lapszellemi
és anyagi részét illető közlemények küldendők.

Iskoláink jövője.

(M. T.) Kettős hivatása van a modern iskolának. Nemzeti és kulturhivatása. Nem ellentétes két gondolat ez, sőt egyik kiegészítése a másiknak. Igaz nemzeti élet csak ott létkethet modern országokban, ahol az igazi kulturélet is érvényre jutott. A franciák voltak az elsők, akik megmutatták már Napoleon előtt, akinek korát egy intenzív fölvilágosodási áramlat előzte meg, hogy országukat nagygyá csak egy nemzeti eszmékkel telített társadalom tudja növelni, de e nemzeti nevelés alapját egy általános és a tudományos kutatással meg-alapozott közoktatás képezheti.

A mi köznevelésünk sem nélkülözheti ezt az irányelvet. A különbség mindössze az, hogy nekünk nagyobb súlyt kell helyeznünk a nemzeti szempontokra. Országunk különböző nemzeti-ségekkal van telehintve és e nemzetiségeknek a nemzethez való forrasztására a legjobb eszköz az iskola. Azonban az iskola nem tisztán arra való, hogy nyomtatott írást, vonalak rajzolását, hogy nemzeti érzellemmel áthevített versek bemagolását szolgáltatssa a fiatal és minden iránt fogékony gyermeklélek számára. Egészen más céljai vannak az iskolának. Jelesül a népiskolának. A nép lelkébe a kultura magvait, a további művelődéshez való érzéknek a fejlesztését csak úgy tudjuk beleplántálni, ha előbb egy más művelődési alapot szolgáltatunk. Ez az alap nem lehet más, mint a jellem fejlesztése. Régen bellátták a jellemfejlesztésnek a további életpályán való hasznát az angolok. A gyermek fiatal és minden iránt fogékony lelkét nem tömik tele grammatikai formákkal, sem matematikai képletekkel. Ezt egy későbbi időszakra hagyják az angol pedagógusok, amikor a gyermeknek kellő jártassága van irodalomban, hallgatott szónokokat, olvastatták vele az angol nemzet klasszikus íróit. Csak azután szoktatják rá, hogy keresse ki az élő és írott nyelv törvényeit és rendelkezéseit. Csak amikor a gyermeknek fejlett logikája van, amikor az elvont tárgyakat a reális világból következtetni tudja, szóval, amikor megérett az esze a matézisre, csak akkor oktatják ki őt a matematikára. Alsóbb fokon a fősúlyt arra helyezik, hogy a gyermekkel a természetet és a jószágot, mint erkölcsi elvet ismertessék meg.

Nekünk magyaroknak erre a körülményre is figyelemmel kell lennünk, de sajátos helyzetünknel fogva más körü-

ményre is, arra, hogy ez ország népét a nemzettesthez forrasszuk iskolái útján. Elsősorban azonban az angol minta szerint kellene eljárjunk. A gyermek lelkébe kevesebb formai tudást és több szeretetet kötelességünk beplántálni. A száraz tanterv helyett egy nevelési tervet kellene kidolgozni és ezen az alapon kellene megindítani a hódító hadjáratot a nemzetiségi izgatás ellen. Be kell bizonyítanunk, hogy magasabb kultur érzékű nép vagyunk, amelyhez hozzásimulni más nyelvűek számára valósággal nyereség. Ha ezt elértük, egy vértelen, de dicső csatát nyertünk. Nincs az az izgága propaganda, amely tudná legyűrni azt a hadsereget, amelynek katonái szeretettel vannak vértelve.

Csakhogy ez nem tisztára nemzetiségi vidék iskolái számára való recept. Magyar vidékek gyermekeit is jellemneveléssel kell iskolára fogni és csak ha már kellő érettségi fokot értek el, lehet őket a tudományok világába bevezetni. Lassan, de mégis átszivárgott hozzánk ez a nevelési módszer, amelynek első foka az, hogy a falusi iskolákban a mezőgazdasági tárgyakat kiválóan kultiválják és az elemi ismeretek közül is nem sokat ölel fel a tananyag. Ezen az uton kell tovább haladnunk, de a gyakorlati életre való nevelés mellett oktassuk ki az idegen ajkuakat a magyar nyelvre, nem grammatika útján, hanem a szeretet taneszközével. Ez nemzeti és kulturhivatás lenne. Csak ezzel és ha a nemzetiségi gazdasági fejlődésükben is istápoljuk, tudjuk megnyerni a mi nagy ügyünknek.

Iskolanyilás elején különös nyomatékkal kell hangsúlyoznunk, hogy tisztára ez az egyetlen módja annak, hogy mi itt ebben az országban nemzetiségi féltelenségek által ne zavartassunk. Adjunk ennek az országnak a szeretet emelőjén táplált nemzetiségi nemzedéket és akkor meg lehetünk győződve róla, hogy ennél hathatósabb eszközt nem lehet kitalálni a csöndes harc kivételére. Napoleon, aki kijelentette, hogy minden káplár a marsallbotot viszi a tarsolyában, ha megvan hozzá a kellő értelem és a szükséges jellem, ezt nemcsak a saját káplárjaira gondolta, hanem egész bátran rá aplikálhatta volna minden más nép katonáira és nem katonáira is. Mert a marsallbot csak képlet, voltaképpen az erőt, az emelkedést és az érvényesülést akarta vele jelképezni. Minekünk meg kell mutatnunk a nemzetiségieknek, hogy ők épp úgy érvényesülhetnek itt, mint a magyar ember és nem kell más áldozatot hoznia, mint azt, hogy velünk

egyetértésen és hogy velünk a szeretetben egyesüljön.

Iskoláink jövője: társadalmunk jövője. Ha iskoláink megfelelnek annak a követelménynek, hogy nemzeti és általános kulturhivatást teljesítsenek, akkor bizvást remélhetjük, hogy nemcsak az iskola, hanem maga a magyar társadalom is üdvös változásokon fog átmenni.

Kolera elleni óvintézkedések.

Payerle Nándor főkapitány szept. 12-i kelettel hirdetményt bocsátott ki, melyben a belügyminiszterium 1911. évi 110.000 rendeletere értelmében a koleraveszély megelőzése céljából a közönséget a következő intézkedések szigorú betartására figyelmezteti:

- 1) Felhívom a város lakosságát a lakások és udvarok tisztántartására. Szennyes lakások kitisztítandók, meszelendők és minden lakás jól szellőztetendő.
- 2) A háztulajdonosokat kötelezem, hogy a házaik előtt levő járdát naponta legalább kétszer öntöztessék, separtassák. Az öntözés csak oly mévben történjék, hogy általa a seprés alkalmával való porfelverés elkerültessek.
- 3) Minden háztulajdonos köteles az árnyékszék és pócegödörök tisztántartására ügyelni. Az árnyékszék és pócegödörök haladékalanul kitisztítandók s a szemetgödör tartalma kétszer hetenkint kihordandó. Az árnyékszék és a szemetgödör tartalma naponta fertőtlenítenendő.
- 4) Bárminemű szemetnek az utcára való kihordását, nemkülönben bárminemű tisztátlan viznek az utcára való kiöntését szigorú büntetés terhe alatt megtiltom. A szemet és trágya csakis az arra kijelölt helyen rakandó le.
- 5) A nyilvános helyeken. u. m. iskolák, szállodák vendéglők, kávéházak, gyárak stb. árnyékszékai kiválóan tisztán tartandók és naponta fertőtlenítenendők. Fertőtlenítő szerül ajánlom a mésztejet (egy kg. oltatlan méshhez apránként négy liter vizet adva s így a meszet megoltva, sűrű mésztejet nyerünk.)
- 6) Nyílt kutak közelében a mosás szigorúan tilos. Tilos a kutba hűtés céljából dnyét, hust stb. lebocsátani.
- 7) Egészségtelen élelmiszerek, mint állott hus, romlott halak, éretlen gyümölcs, hamisított vagy romlott tej és tejtermékek stb. elárusítását szigorú büntetés terhe alatt megtiltom.
- 8) A méshárszék naponta a legszorgosabban tisztítandók és a visszamaradt hus jégen tartandó.
- 9) Szodaviz gyártására csak szűrött és főtt viz használandó.
- 10) A bérkocsisok állóhelyei a kocsi-tulajdonosok által tisztítandók és naponta fertőtlenítenendők.

11) Figyelmeztetem az orvosokat, család-főket, vendéglősöket stb., hogy minden gyanus megbetegedést nálam azonnal bejelentsenek.

12) Figyelmeztetem a vendéglősöket, hogy minden vendégnek teljesen tiszta, használatlan asztalkendőket adjanak, már egyszer használtak benedvesítés és préselés után való felszolgálása szigorúan tilos. Ugy délben mint este az étkezés előtt teljesen tiszta asztalterítő horitandó az asztalra. A vendéglősök kötelesek a poharakat s üvegeket mindig teljesen tiszta vízben kimosni s az italmaradékokat kiönteni.

13) A piacon ne kóstoljon senki tejet vagy tejterméket, mert ezen eljárás a ragály legal-kalmasabb terjesztője. Elrendelem, hogy ezután tej és tejfel csakis zárt edényben árusítható.

14) A sétatér melletti Limán tó vizét sem locsolás, sem mosás céljára felhasználni nem szabad.

15) A cukorkaárusoknak a cukorkát csakis tiszta tálcán, vagy asztalon szabad árusítani s ujságpapírt vagy más szennyes papirost a csomagoláshoz nem használhatnak.

1. b) A hus és más élelmiszer árusok csomagoláshoz mindenkor csakis teljesen tiszta papirost használhatnak.

A fentiekben foglalt intézkedések be nem tartását a törvény és fennálló rendeletek értelmében pénzbírsággal, ennek behajthatatlansága esetében elzárással fogom szigorúan büntetni.

Együttal felkérem a közönséget, hogy minden olyan cselekményt, amely a fenti rendelkezéseimbe ütközik, vagy az általános tisztaság követelményeivel ellenkezik, akár szóbelileg, akár írásban hozzanak tudomásomra, hogy azonnal intézkedhessem.

Tájékoztató.

Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület, az Országos Ügyvédszövetség, a Magyar Jogászegylet és az Ügyvédjelöltek Országos Egyesülete 1913. évi október hó 5-én, Temesvárott rendes közgyűlést tart. Tisztelt vendégeink tájékoztatására a következőket közöljük:

Október 4-én: Délután fél 6 órakor az országos birói és ügyészi egyesület igazgatósága a kir. törvényszéki elnök fogadótermében (kormányzati épület, II. emelet, 28. ajtó), az országos ügyvédszövetség igazgatósága pedig a kir. itélőtábla disztermében (kormányzati épület, I. emelet, 1. ajtó) ülést tart. Este 9 órakor ismerkedési vacsora éltap szerint a Koronaherceg-szálloda I. emeleti termében.

Október 5-én: Dél előtt 9 órakor a Koronaherceg-szálló I. emeleti nagytermében az egyesületek együttes ünnepi ülése Ezt követőleg midégyik egyesület a később meghatározandó helyen és időben megtartja közgyűlését. Délután fél 3 órakor diszbed a Koronaherceg-szálló I. emeleti termében.

Október 6-án és 7-én: Kirándulás az Al-dunára és Herkulesfürdőre. A kirándulás programja: Október 6-án, reggel 5 órakor, a Szt. György-térről és a Koronaherceg-szálloda előtt külön villamos kocsik viszik a kirándulókat a józsefvárosi pályaudvarra, ahol reggelit szolgáltatnak fel. — (Reggeli: kávé, vagy tea, vagy csokoládé, hozzá vaj vagy tojás.) Indulás Bázias felé 6 óra 04 perckor. Utközben sandvichek lesznek felszolgálva. Báziason átszállás a hajóra. Ebéd a hajón (leves, hal, sült, saláta, tészta, gyümölcs, fekete kávé.) Érkezés Orsovára 3.10 órakor. — Adakaléhn uzsonna (sör és török kolbász), Adakaléh megtekintése után utazás vasúton Herkulesfürdőre. Este Herkulesfürdőn ötfogásos vacsora a gyógyteremben. 7-én reggel: regeli; utána Herkulesfürdő megtekintése,

SALVATOR kiváló bőr- és lithiumoz gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható drágyavizkezesedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES AGOST Sénye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 2.

délben: lunche; 1.30 órakor indulás Temesvárra. Utközben uzsonna. A fent leirt kirándulás teljes költségei ital nélkül személyenként a féláru jegy váltására jogosító igazolvány tulajdonosai részére negyven korona, a közgyűlési kedvezményes jegy váltására szóló igazolványtulajdonosoknak negyvenöt korona. A kiránduláson a családtagok is részt vehetnek. Felkérjük a tisztelt tagtárs urakat, hogy a közgyűlésen való megjelenésüket, valamint a körülményt, hogy a kiránduláson is részt óhajtanak-e venni, legkésőbb szeptember hó 20-ik napjáig Láng Béla dr. ügyvéd, rendező bizottsági titkárral (Temesvár) közölgék. Ezen alkalommal sziveskedjenek világosan kijelenteni azt is, hogy mikor melyik vonattal érkeznek és hogy szállodai vagy magánelszállásolásra tartanak-e igényt, avagy pedig elszállásolásukról maguk gondoskodnak-e. A kiránduláson résztvevőket felkérjük, hogy a 40, illetve 45 koronát személyenként ugyancsak szeptember 20-éig Láng Béla dr. temesvári ügyvéd, rendező bizottsági titkárhoz beküldjék. Temesvár, 1913. augusztus havában.

Az Országos Birói és Ügyészi Egyesület temesvári osztálya. Az Országos Ügyvédszövetség temesvári osztálya. A Temesvári Jogászegylet. A Temesvári Ügyvédjelöltek Egyesülete.

H I R E K.

T. olvasóinkat, akik a most lejáró III. negyedre még nem fizették elő, kérjük, hogy a hátralékos összeget mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

Elmaradó szemlék. A m. kir. honvédelmi miniszter f. évi 109. 094. 20/a. sz. rendelete értelmében a cs. és kir. közös hadsereg nem tényleges állományu legénységnek ellenőrzési szemléi a cs. és kir. hadügyminiszterrel egyetértőleg hozott határozat folytán, nem különben a m. kir. honvédség nem tényleges állományu legénységének ellenőrzési szemléi is a folyó évben nem tartatnak meg. A tartalékos tisztakkal és hasonló állásuakkal a tiszt bementetés az eddigi módon a folyó évben is megtartandó.

Közig. biz. üles. A közigazgatási bizottság e hó 15-én Matkovits Béla főispán elnöke alatt rendes havi ülést tartott, mely tudomásul vette az egyes szakelőadók augusztus havi jelentéseit.

A munkás biztosító pénztár több ízben elhalasztott rendes évi közgyűlését e hó 28-án, vasárnap, d. u. 3 órakor tartja a polg. fiúiskola tornatermében. Ujabb felebevezések most már nem várhatók s így minden valószínűség mellett szól, hogy a közgyűlés meg fog tartatni s a napirend főpontja: a választások akképp fognak megejteni, hogy végre valahára helyre áll a mindenki által óhajtott rend és béke.

Nem jönnek a színészek. Nádasy József, a szabadkai városi színház igazgatója f. szeptember közepétől 4 hétre tervezett előadásokat szándékozott itt tartani. Közbejött beteg-

sége azonban meghiusította e szándékát s így a színházlátogató közönségnek még jó ideig várnia kell, míg egy jó társulat előadásában lehet részünk.

Bicykli verseny. Valamikor Ujvidéken fénykorát élte a bicykli verseny, ma már csupán a régi pálya romhalmaza emlékeztet ezen szép sportra. Akkor hangos volt a kertek alja, tarka népsereg mozgott a pályán, mozgalmos élet lüktetett rajta. A szép sport, mely városunk dicsőségére vetekedett a fővárosi kerékpársporttal, — kimult. Tulhangosan lett kezelve, a „Talisman“ és a többi nedű volt a megölője; az rágta, marta, amíglen egy szép napon megkondult a harang, temetés lőn. Eltűnt a kerítés, a tribün, minden, minden s maradt semmi egyéb, mint értéktelen részvény. Néha-néha a föld siratja régi dicsőségét, amikor úgy egy-egy bajnoki football-mérkőzés előtt és nagyobb esőzés után könnyesep jelenik meg rajta — pocsolya alakjában. Ujvidéken kerékpár-versenypálya soha többé nem épülhet fel. Az U.A.C. országuti verseny rendezésével próbálta e szép sportot feleleveníteni, ami kielégítő módon sikerült is neki. A próba-verseny ezáltal csak helyi jellegű volt. A jövő tavaszon és ősszel a Kerékpár Szövetség fenntartása alatt országos versenyek fognak tartatni. A verseny, mely a futaki-uton folyt le, élénk látogatottságú volt, melyből következtetni lehet a közönség élénk érdeklődésére. Az indult mezőnyök is elég nagyok voltak s habár belépő díj nem lett szedve, az anyagi haszon sem maradt el. Az eredmény a következő: 1000 mtr. ifjúsági verseny: 1. Koleszár, 2. Gangelmayer, 3. Mihajlovits. 1000 mtr. senior verseny: 1. Hedvicek, 5000 mtr. verseny: 1. Cervész Antal, 2. Pencz, 3. Koleszár, 4. Vadász. Idő: 12'4 perc, (országos rekord 12'1).

Bezárt iskolák. A terjedő kolera járványra való tekintettel a vármegyei alispán az összes óbecsei iskolák bezárását rendelte el.

A szabadkai ügyvédi kamara Dr. Gyurgyev Bosko Tivadar ügyvédet Titel, Dr. Kerekes István ügyvédet Temerin, Dr. Szlezák Rezső ügyvédet Ujvidék székhelylyel az ügyvédek lajstromába folytatólag felvette, ellenben Dr. Pál Andor bajai ügyvédet önkéntes lemondása folytán törölte és az irodájához tartozó iratokat Dr. Biró Aladár bajai ügyvédnek adta át.

Gyorsvonat Konstantinápolyba. A balkán háboruk miatt egy ideig beszüntetett gyorsvonatok e hó 14. óta ismét rendszeresen közlekednek Konstantinápolyba és Szalonikibe.

Jégeső. A múlt héten hatalmas viharfelhők és sűrű villámlások rémítették Palánka lakosságát s a félelem nem volt hiábavaló, mert olyan nagy jégdarabok estek, amelyenre még a legöregebb emberek sem emlékeznek. A jég óriási károkat tett a szőlőkben és a késői veteményekben.

Jegyzői jubileum. Szalay József, Paripás község érdemes Jegyzője e hó 15-én érte meg 25-ik évét, hogy ezen hivatalát elfoglalta. A közszeretettben álló jegyzőt ez alkalommal a község igen meleg óvációban

részesítette, amennyiben nagyobb szabású jubileumi ünnepélyt rendezett, mely nagymisével kezdődött s tisztelgésekből, diszgyűlésből, szónoklatokból és díszébédből állott. Az ünnepélyen nemcsak Paripás apraja-nagyja, de a megyéből is számosan jelentek meg.

A legujabb termésbecslés. A földművelésügyi miniszterium legujabb termésbecslése szerint termett búzából 40 millió 760 ezer, rozsból 13 millió 270 ezer, árpából 16 millió 513 ezer, zabból 14 millió 27 ezer métermáza. A várható tengeri termés 46 millió 930 ezer métermáza. A szőlőtermés közepesnek ígérkezik.

Halálozás. Kármán Pál torzsai ref. lelkész, kiérdemült esperes, a Ferenc József rend lovagja, életének 94-ik, lelkipásztorkodásának 64-ik évében Tozsán meghalt. Nevezetes, hogy a Kármán-családban átöröklődött a hosszú életűség. Atyja 106 éves kort élt el, öccse pedig József, aki Ujverbáson ref. lelkész, szintén 88 éves már s a legjobb egészségben tölti be még most is hivatalát.

Fiatal betörő. Az ujvidéki rendőrség telefon utján felhívta a csurogi rendőrséget, hogy egy 18 évesnek látszó állítólag csurogi szerb legény Moga Lázár ujvidéki földművelőhöz betört nappal, onnan 180 kor. készpénzt és három arany gyűrűt lopott el, leírás alapján gyanuba vették már többször büntetett Jakity Mika csurogi legényt, kit azonnal elő állítottak a csurogi rendőrök. Nem nagy munkába került s bevallotta, hogy tényleg ő lopta el a 180 k. és három arany gyűrűt. Bevallotta, hogy Petrócson volt komló-szedésnél, elfogyott a pénze s így kénytelen volt lopni, de a pénzt már elmulatta, csak 40 kor. maradt meg belőle. A rendőrség átkísérte az ujvidéki rendőrséghez, hol letartoztatták.

Agyafurt eszű lótolvaj. Egyszerű, de furfangos módon csapta be vasárnap délután Nagy Antal csantavéri közismert lótolvaj Percsics Ferenc szabadkai hentes s illetve ennek feleségét. A jelzett nap délutánján azzal az izenettel állított be Percsicsékhez, mikor a gazda nem volt otthon, hogy Percsics parancsára nyergeljék fel a sötét pej lovát, mert azon akar valahová menni. Percsicsné elhitte a dolgot s az ura vélt parancsát teljesítendő felnyergeltette a kért lovát és átadta a küldöncnek, a mi derék Nagy Antalunknak. Mikor később Percsics hazaért és a dologról értesült, azonnal a rendőrségre ment s panaszt emelt. A felesége által adott személyleírásaól a rendőrségen mindjárt megállapították, hogy a tettes a rendőrség régi ismerőse, Nagy Antal.

Üzérkedés emberi testrészekkel. A peri-i olasz vámhivatal raktárában az egyik vámtisztnek feltűnt több Turinból érkezett láda, amelyeken ez a felírás volt: Tudományos állattani célokra szolgáló tárgyak. A ládákban hullaszag áradt, ezért kinyitották azokat és megdöbbenve látták, hogy tele vannak emberi testrészekkel. A vámhivatalnok a borzalmas felfedezésről értesítette a rendőrséget és kitűnt, hogy két szolgáló egy intézetnek szállította az emberi testrészeket.

3 és 18: jegyezze meg,

● a ki tudni akarja, hogy melyik sodeni községi forrás vizéből készülnek Fay valódi sodeni ásványpasztillái — és csak ezek! A III. és a XVIII. egyuttal a leggyakrabban rendelt gyógyforrások s ez állapítja meg egyuttal a sodeni pasztillák értékét is. Rekedtség, elnyálkásodottság, gégehurut, bronchitis és hangindispozíció ellen használják mindig a legnagyobb eredménnyel. De vigyázzon a Fay névre és Sodeni községi polgármesteri hivatalának igazolására a fehér ellenőrzőszalagon és ne fogadjon el utáztatol.

Közgazdaság.

Hogyan táplálkoznak a növények.

Minden gazdának kellene tudnia, hogy a növények is táplálkoznak, hogy a növények is csak nagy termést akkor adhatnak, ha elegendő tápláló anyag áll rendelkezésükre. Csak éppen a táplálék minősége és felvétele tekintetében van különbség állat és növény között. Az állatok ugyanis szilárd táplálékokat is képesek felvenni, mert foguk segítségével azt megrágnak, megrágott állapotban a szájüregben és gyomorban lévő folyadékban teloldódik az s így a belekbe jut. A növények ellenben gyökereik segítségével szívják fel a talajból a tápláló anyagot s így természetes, hogy csakis olyanokat képesek felezivni, a melyek vízben oldhatók. Hiába van a talajban bármennyi u. n. nyers tápláló anyag, mert ezek vízben nem oldódnak, a növények által tehát nem használhatók.

A növények táplálkozásukra nagyobb mennyiségben a nitrogént, a foszfort, a káliót és a meszet használják fel. Alig van Magyarországon olyan talaj, a melyben mész bőségesen ne volna. Tehát ennek mesterséges pótlására ezidőszert nem igen kell még gondolni. Nitrogén is a legtöbb talajban van elegendő, kivéve a homok talajokat, mert az istálló trágya sok nitrogént tartalmaz, a hol tehát rendszeresen istálló trágyáznak, ott nitrogén hiány nem igen van. A homok talajok kivételével káli is elegendő van a talajban, mert az istálló trágya igen sok káliót tartalmaz, tehát rendszeres istálló trágyázás mellett a talaj káliszükséglete fedezve van, csupán a foszforsav leginkább a magvak képződésére használják fel, a mely magvakat mi magyar gazdák rendszerint eladjuk, s piacra visszük azokat régen, a melyekkel rendkívül sok foszfort viszünk ki a gazdaságból s állandóan szegényítjük talajunk foszforsav tartalmát. Éppen azért, mert e magvakat eladjuk s nem etetjük fel állatainkkal, az istálló trágyában nincs elegendő fosztor, egyedül az istálló trágyával nem juttatunk elegendő foszfort a talajba, nem annyit, a mennyit onnét

a növények kivonnak. Természetes tehát, hogy miután ez a folyamat nemcsak évtizedek, de talán évszázadok óta így halad, talajaink már általában véve foszfor-szegények s ennek következtében nem adnak kielégítő magterméseket, a kalászkok kisebbek lesznek, a szemtermés csökkenést mutat, évről-évre mindenütt ott, a hol régi idők óta sok búzát és rozst természetnek s csupán csak istálló trágyával trágyáznak. Ez az oka tehát annak, hogy újabb időben a modern gazda nem csak istálló trágyával trágyáz, de szuperfoszfáttal is, a melynek minden 100 kg. 16—18 kg. vízben oldható foszforsav van; a melyet a növény gyökere könnyen felszívhat. magképződésre fordítván azt. Ez az oka annak, hogy ott, a hol a buza elvetése előtt 150 kg. szuperfoszfátot hintonak ki, kat. holdanként 3—4 métermázsával is nagyobb terméseket érnek el mint ott, a hol ezt nem teszik.

Való igaz tehát, a tudomány és gyakorlat egyaránt bebizonyította, hogy egyedül az istálló trágyával nem lehet maximális buza és rozst terméseket elérni s hogy az a gazda, a ki az istálló trágya mellett szuperfoszfátot is használ, természetesen átlagait rendkívüli módon emeli.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Laptulajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Hentesüzlet-nyitás.

Van szerencsém a t. közönség szives tudomására hozni, hogy **Petőfi-utca (15)** és **Széchenyi-utca** sarkán levő házamban hentesüzletet nyitottam, ahol minden szakmába vágó cikk, nevezetesen nagy és apró vágású **husfélék**, mindennemű **kolbászok** és **dísznózsir** kaphatók.

A közönség kényelméből bodegát is rendeztem be, ahol délelőtt és délután hideg ételeket kaphatni; kifogástalan, jó árú, pontos mérték és kiszolgálás, valamint mérsékelt árak utján törekszem a t. közönség meglegedését kivívni.

Tisztelettel

ifj. SEIDL JÓZSEF

Petőfi-u. 15.

A Neuschloss-féle Nasicí Tanningyár és Gőzfűrés R.-T.

ajánlja

Susine - Gjurgjenováci

parkettgyárában kizárólag kitűnő minőségű szlávoniai tölgyfából készült

PARKETTÁIT

a legalacsonyabb napi áron. — Közelebbi felvilágosítással szolgál a központi iroda

BUDAPEST, VI., Andrásy-út 19. szám.

962. szám.
1913. kórh. g.

Pályázati hirdetmény.

Ujvidék szab. kir. város közkórházánál megürülendő kapusi állásra pályázat hirdettetik.

Felhivatnak ezen állást elnyerni óhajtok, hogy erkölcsi bizonyítvánnyal felszerelt kérvényüket alulírt kórházi igazgatóságnál folyó év szeptember hó 26-ig annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkező kérvények figyelembe vételét nem fognak.

Igazolványos altisztek vagy ny. rendőrök előnyben részesülnek.

A magyar, német és szerb nyelv tudása feltétlenül megkívántatik.

Az állás folyó év október 1-én elfoglalandó.

Évi fizetés 720 kor., természetbeni lakás, fűtés, világítás és egyenruha.

Ujvidék, 1913. szeptember hó 15.

KÓRHÁZI IGAZGATÓSÁG.

7424/tkv. 1913. szám.

Arverési hirdetmény kivonat.

A petrői takarékpénztár végrehajtónak Placskov Adriáné szül. Putnik Tina pirosi lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 1300 kor. tőkekövetelés, ennek 1906. december hó 1-től járó 6% kamatai 662 kor. 98 fill. végrehajtási, már megállapított, valamint jelenlegi 33 kor. és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t. c. 144. §-a alapján és a 146. §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság területén levő Placskov Adriáné szül. Putnik Tina tulajdonát képező a pirosi 522 számú betétben A. I. 1 sor. 871/2 hrszámú ingatlanra 814 kor. + 1 sorsz. 1847/2 hrszámú ingatlanra 363 kor. és a pirosi 795 számú betétben A. I. 1-2 sorsz. 872/1, 872/2 hrszámú ingatlanra C. I. sorsz. alatt özv. Kozarov Milánné szül. Kotura Lenka javára bekebelezett özvegy haszonélvezeti jog épségben hagyása mellett 784 koronába ezennel megállapított kikiáltási árakban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1913. évi október hó 16-iki napjának d. u. 2 órája Piros község házához tüzetik ki és foganatosítás végett Horváth Gusztáv bírósági végrehajtó kiküldetik.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a kikiáltási áron alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át, vagyis 81 kor. 40 fill., 36 kor. 30 fill. és 78 kor. 40 fill. készpénzben vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezésről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

3. Vevő köteles a vételért egyenlő 3 részletben, és pedig az elsőt az árverés jogerőssége napjától számítandó 15 nap alatt, a másodikat ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, a harmadikat ugyanazon naptól számítandó 45 nap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt az 1881. évi december hó 6-án 39425 J. M. sz. a kelt rendeletben előírt módon az ujvidéki kir. adóhivatal, mint bírói letétpénztárnál lefizetni. A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

Kelt az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál 1913. évf szeptember hó 9-én

Polgár Sándor s. k.
kir. törvényszéki bíró.

7321/tkv. 1913. szám.

Arverési hirdetmény.

A petrői takarékpénztár végrehajtónak Placskov Adriáné születet Putnik Tina pirosi lakós végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében a kérelem következtében a végrehajtási árverés 1300 korona tőkekövetelés, ennek 1906. évi december hó 1-től járó 6% kamatai 652 kor. 98 fill. végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 33 kor. és a még felmerülendő költségek kielégítése végett az 1881. LX. t.-c. 144. §-a alapján és a 146 §-a értelmében az ujvidéki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság területén levő Placskov Adriáné szül. Putnik Tina tulajdonát képező a pirosi 447. sz. betétben A. I. 1-3. sor. 142/2 és 143 hrsz. a. 6. ö. i. sz. házat magában foglaló ingatlanokra 3032 kor.-ban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendeltetik.

Ezen árverés megtartására határidőül 1913. évi október hó 16-iki napjának d. u. 3 órája Piros község házához tüzetik ki és foganatosítás végett Horváth Gusztáv bírósági végrehajtó kiküldetik.

1. Ezen árverésen a fent körülírt ingatlanok a 3032 kor. után ajánlati áron alul eladatni nem fognak.

2. Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárnak 10%-át, vagyis 303 kor. 20 fill., készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

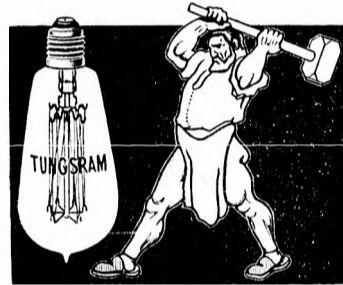
Ujvidéken 1913. évi szeptember hó 4-én.

Polgár Sándor kir. törvényszéki bíró.

:-: Ne fogadjon el más lámpát, mint :-:

== „TUNGSRAM“ ==

főlírasú valódi drótlámpát

Hazai
gyártmány!

Hazai
gyártmány!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Csak a

kávédarálóval

Gyári jegy.

valódi

a közismert és

rég bevált

:Franch: kávé-pótlék.

Tisztelt Háziasszony!

Saját érdekében kérjük, ne fogadjon el oly ládikát és csomagot, melyen rajta nincs

„a kávédaráló“

mint a valódiság biztosítéka.

Köszönettel szives figyelmességeért, a csomagolásaink sok részről való, oly annyira meglepetéstartó utánzatai iránt, vagyunk

Kassa.

Franch Henrik Fiai

szamara mg. Y 1406, 10: 91. V